СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 120. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 24 травня 1935. — VOL. XLIII. No. 120. Jersey City, N. J., Friday, May 24, 1935. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ВЕТУЄ БОНУС ПЕТМЕНА

ПАЛАТА ПОСЛІВ ПЕРЕГОЛОСОВУЄ ВЕТО.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зявився в середу пополудня на спільне засідання обох палат конгресу, щоби виголосити промову про причини, для котрих він ветує ухвалу конгресу про бонус за проектом конгресмена Петмена.

Президент заявив, що ухвалення бонуса не спричинить іще банкротства державного скарбу Америки, але воно не збогатить народу, бо друкованням паперових грошей край не збогачується. Він противиться негайній виплаті бонуса ветеранам великої війни на тій основі, що така виплата обнимає і тих ветеранів, що покалічіли через війну, і тих, що вийшли з неї ціло. Президент звертає увагу, що обох цих груп ветеранів не можна класти на одну дошку, бо ветерани-каліки не працюють через свою участь у війні, а здорові ветерани — через депресію. Першим належиться негайна допомога, а безробіття других треба лікувати з загальним безробіттям. Закон Петмена потурає здоровим ветеранам коштом хорих. Зрештою, як конгрес ухвалював один закон для всіх ветеранів, то він повинен був теж показати, звідки взяти на це грошей. Закон, що цього не подає, заслугує на вето.

БОРОТЬБА ЗА ПЕРЕГОЛОСУВАННЯ ВЕТА.

ВАШИНҐТОН. — Зараз по промові президента в палаті послів почалася боротьба за неї. Пішли гострі випади на промову президента. Між першими говорив внескодавець, конгресмен Петмен.

По завзятій дебаті приступлено до голосування над внеском, щоб уневажнити вето президента. За уневажнення заявилися 322, за президента голосували 98 конгресменів.

23,000 ЛЮДЕЙ ПРИЙШЛИ ПОСЛУХАТИ О. КОКЛИНА.

НЮ ЙОРК. — За почином організації „Краєвого Союза для Суспільної Справедливости" відбулося тут у середу вечором у салі Медисон Сквер Гарден масове віче, на котрім промовляв відомий радіовий католицький проповідник, о. Чарлс Коклин. Величезне число цікавих заповнило кожде місце в салі. Рахують їх 23,000 осіб. Кождий з учасників заплатив від 50 центів до 2 долярів за вступ, якщо він добився карти вступу при касі.

Ця маса людей оплескувала бурливо о. Коклина, коли він атакував: президента Рузвелта за його ворожнечу до бонуса Петмена; великих банкирів; „удержувані ґазети"; та сенатора Ваґнера. Він критикував розпорядок уряду про заплату для запомогових робітників та казав, що коли капіталізм не може дати людям належного прожитку, то його треба „знести конституційним голосуванням."

ФОРД ПРИВЕРТАЄ СТАРУ ЗАПЛАТУ.

ДІТРОЙТ (Мишиґен). — Фордова Моторова Компанія проголошує поворот до старої заплати. Мінімальна заплата буде знову виносити не 5 долярів на день, а 6.

Каже підприємство, що найменше 81,000 робітників у цій окрузі будуть користати з підвишки.

Обовязуюча тепер норма була заведена в 1929-тім році.

СМЕРТЬ ТРОХ АВТОМОБІЛІСТІВ НА ПЕРЕГОНАХ.

ІНДІЯНАПОЛИС. — Підчас перегонів на місцевім перегоновім шляху згинув у вівторок рано Джани Генон, 26-літній перегоновий шофер з Нориставну, Па. Його автомобіль вирвався зі шляху та влетів на стіну в північній частині шляху. Його механіка відставлено до шпиталю в небезпечнім стані.

Того самого дня пополудні в тім самім місці вилетів зі шляху перегоновий автомобіль, котрим їхали шофер В. Г. Стобенфілд та його механік Ліо Витейкер. Автомобіль їхав зі скорістю 116 миль на годину. Він скрутився, зігбив оба передні колеса й вилетів на залізну огорожу. Як до автомобілістів підбігли лікарі з ратунковоі стації, вони вже були неживі.

СМЕРТЬ ВЕЛИКОЇ АМЕРИКАНКИ.

ШІКАҐО.—У „Пасавент Госпител" померла тут по операції відома на ввесь світ американська громадська діячка Джейн Адамс.

Мала при смерти 75 літ. Оснувала вона так званий „Гул Гавз", першу „університетську оселю" в Америці. Брала живу участь в американськім громадськім життю. Була відома в світі зі своєї мирової пропаґанди, за котру дістала була свого часу нагороду Нобля.

ПЛАСТУНСЬКА ОРҐАНІЗАЦІЯ ВИЯСНЮЄ.

НЮ ЙОРК. — У відповідь на запит Пола Бленшарда, комісаря рахунковости міста Ню Йорку, звернений до Скавтової Орґанізації, чи правда це, що організація має листу „радикалів", котрих організація признає негідними мати якунебудь стичність з молоддю, уряд організації заявив, що організація склала на листу людей, котрим вона не дає стикатися з молоддю, не радикалів, а людей неморальних.

Уряд організації дав Бленшардови листу до перегляду й він заявив своє вдоволення.

КАТАСТРОФА ПРИ РОЗДАЧІ МИЛОСТИНІ.

В місцевости Барайні над Перським заливом оголосив один купець, що буде роздавати милостиню бідним людям. На цю вістку перед домом купця зібралися коло 2,000 осіб. Юрба тиснулася вузьким переходом на подвіря дому. Щоби скontролювати числоприявних, купець звелів замкнути браму. З невідомої причини серед зібраної маси народу повстала паніка. Всі почали тиснутися з диким поспіхом до виходу і заки отворено двері, багато осіб звалено на землю і потоптаю ногами. Погибли коло 75 осіб, переважно жінок і дітей.

ДИТИНА ВЕЛИТЕНЬ.

В родині колхозників Воробевих у селі Прітоутово росте 10-літній синок Анатоль, що важить 88 кг. Торік він важив 64 кг. Високий він півтора метра, а кожного місяця виростає 10 цм. Має притім велику силу: обома руками підносить свобідно 72 кг. Умово він також добре розвинений і в школі вчиться відзначаючо. Незвичайним хлопцем занялися лікарі і роблять над ним наукові досліди.

НЕВИКОРИСТАНЕ ПІДЗЕМЕЛЛЯ.

Один французький промисловець з Овернії звернувся до міської ради в Парижі виаренду вати йому за 200,000 фр. річно паризькі підземельні коридори, що стоять дурно і є тільки захистом для бідаків і злочинців. Він хоче почати там систематичну годівлю грибів, які досі треба спроваджувати за дорогі гроші з чужини.

ВІД НАДТО СКОРОГО ЛЕТУ МОЖНА ЗГИНУТИ.

Люди ще не придумали способу, при помочі якого можнаб їхати або летіти понад 400 миль на годину. Та є вигляди, що можливо буде колись летіти і тисячу миль на годину. Однак не треба думати, що скорість лету можна збільшати в безконечність. Скорість лету можна би збільшити у безконечність, але людина не може видержати надмірної скорости лету. Надмірно скорий лет може пошкодити людині. Від намірно скорого лету може наступити навіть і смерть.

Роблено таку пробу. До обруча великого колеса, що крутилося лежма, привязано скриночку і в скриночку вложено морську свинку. Морській свинці було зовсім вигідно. За якийсь час пущено колесо в рух зі скорістю 1,800 оборотів на мінуту. Від такого скорого лету навколо колеса морська свинка негайно згинула, бо пукло її серце. Від такого скоро лету так згусла кров у жилах морської свинки, що серце не видержало, отже розпуклося. Таке саме стається з мишами й зайцями від надмірної скорости лету.

Чим менше сотворіння, тим більшу скорість лету може видержати. Миш може видержати багато більшу скорість лету, як людина. Та ще не випробувано, яка скорість лету може вбити людину. Одначе така скорість є, і саме вона є границею, що поза неї людина не може збільшувати скорости лету літака, чи скорости їзди авта.

КРІВАВИЙ СПІВАЦЬКИЙ КОНКУРС.

В Білгороді відбувся конкурс за мистецтво найкращої репродукції пісень у каварнях і барах. До конкурсу станули 12 найславніших каварняних і кабаретових співачок. Коли тром співачкам признано нагороду, девять інших почали сварку. Від гострої виміни слів прийшло до бійки, в якій противниці дерли собі одіж, опісля лиця і волосся. Поплила кров, землю вкрили видерті космики волосся, так, що треба було кликати поліцію, яка з трудом розділила і втихомирила розярені співачки.

12,000,000 КИТАЙЦІВ ГОЛОДУЮТЬ.

Китайський уряд мусить у найближчому часі звернути всі свої зусилля, щоб ратувати від голодової смерти яких 12 міліонів своїх горожан у провінціях Гюман, Анґвей і Гюпе, особливо в тій остатній. Голод викликала посуха і грабунки так званих комуністичних армій. У багатьох околицях селяни випродали все своє майно, деколи навіть попродали жінок і дітей. Американські дорадники китайського уряду доносять, що багато селян у навіщених околицях їдять кору з дерева і корінці трави, щоб так утриматися при житті.

СТРАЙК У ТЕАТРІ.

Увесь персонал варшавського популярного театру „Комедія", якому з причини лихого фінансового стану грозить ліквідація, рішив не покидати будинку так довго, аж міродатні чинники запевнять театрови дальше істнування. Після останньої вистави в суботу залишився ввесь персонал, артистичний і технічний, в театральному будинку і не хоче його покинути. Багато з них почали вже голодівку.

ЗАВЗЯТИЙ СЕКТЯР.

Антін Сюкало, син селянина з околиці Замостя (Холмщина) пішов до війська. Приділили його до служби в КОП-у, яку робив на волинському кордоні. Підчас служби почав роздумувати — як опісля зізнав—про життя та про зброю, яку дають одному чоловікови проти другого. Вернувся до дому і поєстав до секти адвентистів. Коли за рік покликали його на військові вправи, повідомив команду про свої релігійні переконання. Одначе на це не зважали і казали йому перед уставленим відділом вояків узяти кріс до рук. Сюкало не послухав і сказав: „Хочете мене навчити убивати ближнього, а я не хочу. Зробити комусь кривду то великий гріх, а щож доперва убивати. Ми, адвентисти, придержуємось евангелія".

Тоді одержав виразний наказ взяти кріс у руку, а коли три рази відмовився, його арештували. І пересидів у тюрмі 11 місяців за невиконання приказу. А що Сюкало є також веґетаріянцем, то жив лише водою і хлібом. Щож буде, як знову піде до війська на вправи? Напевно піде знову до вязниці, бо секта реформованих адвентистів не користає з тих привілеїв, що баптисти, яких беруть лише до праці в санітарних відділах. І такий А. Сюкало стоїть проти цілого узброєного світа, сам узброєний у свою віру.

НЕ ХОТІЛИ ПІДДАВАТИСЬ ЛІКАРСЬКИМ ОГЛЯДИНАМ.

Югославський уряд припинив виконання принятого недавно закону, на основі якого новоженці мусіли піддатись лікарським оглядинам. Закон мав на меті боротьбу з венеричними недугами. Закон натрапляв на великі труднощі, головно серед селянства, яке не хотіло піддаватись лікарським оглядинам.

ХУДОБА ГИНЕ З ГОЛОДУ.

Спізнена весна в Алберті дається в знаки також худобі, яка місцями дуже бідує з недостачі паші. Є околиці, де через лихе відживлення згинуло 20 процентів худоби.

СТОНОГА З ОДНОЮ НОГОЮ.

Париський дослідник Генріє зробив прецікавий експеримент. У ляборатопії, при помочі операції вигодував він таку стоногу, що замісць 100 ніг має тільки одну ногу. Учений не має наміру творити такої одноногої породи, а хотів тільки доказати, що в ембріоні стоноги з одною ногою містяться комірки, з яких пізніше повстає багато ніг.

ПІДЧЕРКУЮТЬ ЗНАЧІННЯ ОКУЛЯРІВ.

На річній конвенції Нюйоркського Стейтового Оптометричного Союза читали лікарі реферати про свої досліди над вагою окулярів для очей. Президент Союза, д-р Ертел, говорив у своїм звіті про знищення упередження проти ношення окулярів. Д-р Джан Джарвис доказував, що життя в місті, де всякі предмети знаходяться звичайно ближче до ока, ніж на селі, вимагає від людей ношення окулярів. Оглядання предметів здалека дає оку відпочинок, а оглядання предмету зблизька мучить око. На це змучення ока помагають окуляри.

ХУЛІҐАНЕРІЯ У ЛЬВОВІ.

На вул. Ленартовича у Львові побилися якісь дві жінки. Бачив це 28-літній асистент академії ветеринарії, д-р Стан. Романський, і, пізнавши в одній з жінок знайому урядничку, станув у її обороні. Тоді прискочив до нього якийсь молодий чоловік, як кажуть, монтер, і вдарив Романського кілька разів по голові, в груди і рот, так що його обляля кров. Романський пішов до дому, обмився і пішов до своєї праці. В ночі умер нагло на удар серця. Лікарі ствердили, що смерть стоїть у звязку з побиттям на вулиці і тому поліція глядає незвичайного хуліґана.

КАРИ ЗА НИЩЕННЯ САДІВ І ГОРОДІВ.

Часті шкоди в городах і садах на селі спричинили, що польське міністерство внутрішніх справ видало в цій справі до адміністраційної влади обіжник, у якому поручає виступати проти нищення чужої власности. У випадках нищення дерев або овочевих шкілок виступатимуть проти шкідників на основі уст. 54 і 55 закону про проступки. Уст. 54. § 1 каже: Хто ушкоджує чужий город, сад або цвітник, молоде дерево, овочевий кущ або придорожне дерево, підлягає карі арешту до трох місяців або ґривні 3,000 злотих. Крім того вишначується заплату у трикратній висоті заподіяної шкоди.

ПОЛЬЩА ПОДИКТУЄ, ХТО БУДЕ З УКРАЇНЦІВ ПОСЛОМ ДО ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ

ЛЬВІВ. — Посол і діяч У.Н.Д.О., В. Целевич, пише в „Ділі" про нову польську виборчу ординацію і приходить до такого висновку:

„На жаль, з досі поміщених постанов виборчої ординації мушу з притиском ствердити, що Українці, без огляду на партійну приналежність, не мають у Галичині найменшої змоги без апробати державної влади, яка безсумнівно матиме великий вплив на список кандадатів, виставити своїх незалежних кандидатів на послів, або іншими словами: зробити кандидатами на послів особи згідно з волею українського населення".

Таке буде в Галичині, а на Волині, Поліссю, Холмщині і Підляшу буде ще гірше. Там український нарід не матиме змоги виставити своїх незалежних кандидатів навіть в округових колеґіях.

ПАНЕЙКО ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

ПАРИЖ. — В париських „Последних Новостях" появилася нова стаття В. Панейка в характері листа до редакції, але під давнім наголовком „До українського питання". В тій статті Панейко робить деякий відворот, коли пише таке:

„Не зважаючи на мою палку відданість засаді федералізму загалом та зокрема ідеї російсько-української федерації, вважаю в нинішньому часі не відповідною і непотрібною програму прямої федерації, себто такої, яка прийшлаб безпосередньо без попереднього переходу обидвох сфедерованих держав через період повної незалежности".

При кінці цієї статті, писаної дуже нервово і з ріжними внутрішніми суперечностями, автор з обуренням відкидає закид відступництва й ренеґатства.

НОВІ РЕВІЗІЇ И АРЕШТУВАННЯ В СОКАЛЬЩИНІ.

СОКАЛЬ (Галичина). — Арештовано адвоката д-ра Богдана Чайківського в хвилі, коли повернувся з Коломиї від свого хорого батька, відомого письменника д-ра Андрія Чайковського. Арештовано теж цілу низку інших осіб. Ніхто не знає причини арештовань.

ОБОРОНА УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА.

ЛЬВІВ. — Протоєрей о. П. Табінський виступає в „Ділі" проти оборонців „общерусокй" культури, які кажуть, що українська мова стоїть на ступні нижчім ніж мова церковно-славянська й російська, що ще не досить вироблена, термінольоґічно бідна та не надається до виразу високих ідей християнської віри. Протоєрей Табінський доказує, що з народами в царині духовної культури буває, що „перші бувають останніми, а останні першими" і що мова українська, хоч виступила на літературну арену пізніше від церковно-славянської і російської мови, не тільки не стоїть нині нижче від них, а навіть у дечім поважно їх випередила. Щоб це пізнати, треба робити досліди, порівнюючи українську богословсько-фільософічну термінольоґію з церковно-славянською й російською.

НОВИЙ ВАЖКИЙ ЗАСУД.

ЛЬВІВ. — Львівський суд засудив за приналежність до О. У. Н. і намаганий напад на станицю поліції в Угнові шістьох молодих Українців, а то: Тараса Онишкевича, літ 21, селянина з Угнова на 12 років вязниці; Івана Ментуха, літ 27, селянина з Карова, на 12 років вязниці; Василя Решетила, літ 26, селянина з Угнова, на 8 років вязниці; Василя Козловського, шевця з Угнова, літ 26, на 8 років вязниці; Івана Шустикевича, безробітного з Угнова, літ 24, на 10 років вязниці. Підсудні приняли присуд зі спокоєм.

ЗА СТРІЛЕЦЬКУ МОГИЛУ.

ПІДГАЙЦІ (Галичина). — В селі Голгочі стоїть від літ стрілецька могила. У свойому часі розкинено її до тла на приказ поліції, та дітвора знов її висипала й упорядкувала. А в часі цьогорічних Великодніх Свят знов дітвора прибрала могилу вінцями та підсипала свіжою землею. Постерунковий Жежулка казав післанцеви забрати вінки. Та згодом знов появився вінок на могилі. Постерунковий знов забрав вінок, називаючи його „смецем", і почав шукати дітей, що сипали могилу, та арештувати декотрих селян, особливо тих, що займаються збірками на народні цілі. Та й це не помогло, бо знов появився вінок на могилі.

У ВІДПОВІДЬ ГІТЛЕРОВИ.

ЛОНДОН. — Промова канцлера Гітлера зробила на Анґлійців назагал добре враження. Але це не змінило їхньої політики. Рішено збудувати в якнайскоршім часі 1,500 нових літаків для оборони краю.

НАЗИВАЄ ДОМАГАННЯ ВЕТЕРАНСЬКОГО БОНУСУ „РЕКЕТІРСТВОМ".

ЛОНДОН. — „Ди Морнінг Пост" пише, що домагання виплати ветеранського бонусу в Злучених Державах є одним з більших скандалів демократичних установ і є нічим іншим, а тільки „рекетірством" воєнних ветеранів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРИНАЦЯТЬ ТОЧОК ГІТЛЕРА

З великої хмари малий дощ. Стара це історія, і то не тільки в природі, але ще частіше в політиці. Таке можнаб сказати про останню промову німецького канцлєра Гітлєра, якої надзвичайну вагу заповідано вже від довшого часу. По всіх центрах міжнародньої політики ждали на цю промову, підкреслюючи тут і там, що від неї залежатиме в багатьох оглядах курс дальшої европейської політики.

Щож такого світ довідався з цеї промови? Думаємо, що нічо особливше. Хіба упевнився в тім, що Гітлєр таки далі репрезентує Німеччину, і то не тільки формально, але й дійсно, маючи в своїх руках таку сильну владу, про яку не міг давній кайзер навіть мріяти. А далі пізнав світ і те, що, набравши сили, Гітлєр став далеко обережнішим і вже перестав кидати на всі боки демагогічними фразами, призначеними для домашнього вжитку, а більше рахується зі словами і з тим, який вони ефект викличуть за границею. Або, інакше говорячи, рахується з тим, щоб його слів, які йому здобувають оплески в Німеччині, не використовували вороги Німеччини на її шкоду на міжнароднім полі. Тому Гітлєр говорив тепер обережно й дипльоматично. А навіть дуже хитро, коли обіцяв зробити все, що тільки можливе, щоб не довести до нового воєнного конфлікту в Европі. Він виявив готовість позбутися підводних суден, перестати зброїтись, обмежити летництво, вживання трійливих ґазів і т. п. Все те обіцяв Гітлєр зробити, а навіть піддав, що треба це зробити, коби тільки всі інші держави на те погодилися.

Як читаємо отих 13 точок Гітлєра, в яких ці всі річи так гарно зясовані, то пригадуються покійні 14 точок Вилсона, що теж так гарно звучали, а в практиці були зведені до абсурду, до чогось такого, що являється саме запереченням тих точок. Те все ми дуже добре знаємо, бо відчули на своїй власній шкірі. Тому саме можемо глядіти і на точки Гітлєра з того самого боку. Є вони нічим іншим, а тільки фразеольоґією, за якою криється цілком інша дійсність, ніж та, що є висказана словами. Ніякого такого замирення, про яке говориться в тих точках Гітлєра, не буде. Бо нема ніякого дійсно щирого відношення між европейськими державами. Ще є забагато наболілих справ, які повинні би бути наперед полагоджені, заки можнаб говорити про дійсне роззброєння чи залишення зброєння. Тому тасама замотана міжнародня ситуація, яка тепер існує в Европі, залишиться ще надовго. Це знає теж Гітлєр. Він своє зробив, точки вичислив і формально усправедливив зброєння Німеччини, загальну військову службу і т. п. І так воно буде йти без змін далі — аж до вибуху поважнішого европейського конфлікту.

ПОЛЬСЬКІ ПЛЯНИ ЩОДО ЗАКАРПАТТЯ

(Надіслана стаття).

Від кількох літ почав д-р Ян Божинський, малий син великого батька, видавати у Варшаві двомісячник „Наша пшишлосьць". Коло нього ґрупувалися деякі консервативні елєменти з католицьким епископом, бароном Ропом, включно. Це люди, що вправді не ведуть активної політики, але вони не від того, щоб колись, при добрій нагоді, засісти на якімсь міністерськім, або бодай посольськім кріслі.

Дня 12. грудня минулого року зібрались вони на нараду та уконституувались яко „Звйонзек польской мисли паньствовей", котрого головою зістав власне сам її ініціятор, д-р Ян Божинський. Зпочатку здавалося, що „Наша пшишлосьць" займатиме якесь бодай річеве і безсторонне становище супроти української справи, але незадовго старе займанщицьке польське обличе панів „звйонзковцув" вилізло наверх, а зокрема щодо Лемківщини заявив п. Божинський, що до неї не мають Українці ніякого права, бо цей край лежить на самому заході і мусить Полякам припасти.

Є це очевидно, як кажуть Німці, рахунок, зроблений без господаря, і вже щоб там східно-галицькі Українці не говорили, то передовсім мають тут слово самі Лемки, а це нарід крепкий і не дасть себе так легко спольщити.

Той „Звйонзек" відбуває час до часу свої засідання, на яких читають ріжні доклади своїх секцій. Між іншими є „секція для корпораційного устрою", але є теж і „секція руска". Та секція відбула в березні свої конститууючі збори, віддала свій секретаріят редакторови Чарнецькому й устатила свою програму діланя, визначуючи границі і цілі своєї діяльности. Та секція визначила собі покищо дві засадничі цілі:

„1) Підважения січово-гайдамацьких підстав теперішнього українізму і реконструкція на його місце шляхотніших (?) руських традицій, що мусить виконати засадничий вплив на ментальність і відносини руської (української) суспільности до Польщі; 2) Систематичне слідження і сиґналізування поступів боєвого українізму, котрий маскується кличем Великої (Забзручанської? — Ред.) України, а в дійсности йде на українське здобуття Польщі у великому півколесі від Дунайця через Лемківщину, східню Малопольщу, Холмщину, Волинь, Полісся і Білорусь аж по саму Вильну".

Те „сиґналізування" очевидно нічим іншим не буде як звичайним донощицтвом і на те мусимо ми, Українці, бути приготовані. Але не таке ми вже перетерпіли, то видержимо і денунціяції „Звйонзку мислі паньствовей".

Та найбільше інтересною для нас є у всякому разі акція того „Звйонзку" в справі закарпатської України, котрою спеціяльно займається „венгерська секція" цього „Звйонзку". „Наша пшишлосьць" каже, що як „Звйонзек" так і та його „секція" взялися сміло до пропаґанди клича спільної границі з Угорщиною, яко вимоги безпечности і найбільше життєвих інтересів Польщі. Бо „Звйонзек польской мисли паньствовей" має і може мати на цілі лише реальний інтерес нашої (польської) вітчини. Колиж той інтерес годиться рівночасно з інтересами Мадярщини — то це є тим краще, бо це улекшує цілу справу.

„За якуж спільну польсько-угорську границю боремося? Очевидно за ту, про котру серед тепешніх відносин може бути реальна бесіда, то є за границю так званої Підкарпатської Руси, признаної Чехам яко мандат Ліґи Націй. Щодо неї, сказав сам президент Масарик виразно й, урядово до представника Росії (менше з тим, чи до большевицької чи іншої), що вважає Підкарпатську Русь за депозит*), котрий у кождої хвилі, серед відповідних обставин — може бути Росії „звернений".

„Так отже положення Польщі ясне і всі Поляки мусять собі ясно уявити, чого нам треба надіятись і чим той „щосійський депозит" Підкарпатської Руси грозить нам в чеських руках, зокрема з уваги на те, що він граничить на довгій карпатській лінії (300 кільометрів) з нашою Лемківщиною і з нашою малопольською „Україною".

„І тому бажанням „Звйонзку польской мисли паньствовей" є, щоби Підкарпатська Русь вернулася якнайскорше до Мадярщини, і то тимбільше, що ані Чехи, ані Росія не мають з нею нікоиди до діла і ціла політика круґів, що тепер правлять чехо-словацькою републикою, прямує цілком ясно до чесько-російського окружения Польщі від полудня**). Чехи будують поміст Прага— Москва, але ми, Поляки, мусимо його розбити залізним бальком Варшава — Будапешт".

Ось так зясовує „Наша Пшишлосьць" змагання „Звйонзку польской мисли паньствовей" у справі закарпатської України.

Для обговорення цеї справи скликав „Звйонзек" окреме своє засідання і ми подамо тут дещо з дискусії на тім засіданню.

І так наведемо тут дещо з виводів головного референта, Евгенія Шуммера, секретаря угорської секції цього „Звйонзку". Він говорив:

„Як довго про потребу спільної польсько - угорської границі думати будуть сотки людей — плян той буде лише мрією; коли про це думатимуть тисячі — справа та стане політичною програмою; колиж возьмуться до цього сотки тисячів людей — програма та зістане переведена в життя!" (Но — а коли міліони будуть їй противні? — Ю. Г.).

„Отсе є льоґічною нашого розумування. В наших роздумуваннях, виданнях і промовах представили ми потребу і конечність наближення Польщі до Мадярщини. Історичні дні і недавний ще, а такий болісний досвід зперед 16-ти років переконали нас, що держава ранія як Польщі так і Мадярщини домагається поправки північної мадярської границі. Навіть тверді чеські голови заявляють ясно, що теперішні границі Чехословаччини не дадуться на завсіди удержати. Отже нащо відкладати на пізніше те, про що знаємо, що скорше чи пізніше мусить статися? Нащо поглиблювати внутрішні національні тертя, нащо поглиблювати взаїмну ненависть та ірредентуі підкарпатських Русинів, — коли всі знають, що воно є для Чехословаків прикимт†) — як казав Масарик — депозитом?

„Ми жадаємо забезпечення наших полудневих границь — так, як перед 16 роками зажадали ми забезпечення від півночи у виді власного моря. Лише оперишся в Балтійське море та в Карпати — дві наші природні границі — можемо себе почувати цілком забезпеченими".

Та ціла тирада п. Шуммера є пустою і характеризує знамeнито меґальоманію таких як він шовіністів. — Про закарпатську Україну не будуть рішати ані Мадяри, ані Чехи, ані Поляки—а будуть рішати 40 міліонів Українців! Вони своїх „поранених братів" не лишать нікому на поталу! Також великих дурниць набалакав п. Шуммер про балтійську польську границю. Доступ до моря без власної фльоти, прибережних укріплень і без власних кольоній не приносить ніякої користи, а є лиш отвертою брамою для ворогів, тимбільше, що до тих 146 кільометрів берега пристає коридор — тяжка рана в тілі Польщі, закріплена покищо на 10 літ плястром договору з Німеччиною. — Що Мадяри ведуть величезну пропаґанду за відобрання закарпатської України, а Чехи своєю політикою підтримування кацапів-мадяронів їм помагають — це правда. Але і це правда, що Мадяри своєю бундючною політикою готові втратити ще й те, що досі мають. — І тут їм не поможуть ніякі менші чи більші „Звйонзки". І той „Звйонзек" Я. Божинського і його „Наша Пшишлосьць" це лише доказ, як Поляки уміють „во облацїх" шибати собою, не видячи, що діється під самим носом.

Відділ „Нашої Пшишлосьці", „Пшеґльонд польско-украіньскі", подає немало інтересного історично-українського матеріялу, лише що голова Яна Бобжинського не так уліплена, щоби з тих матеріялів витягати розумні висновки.

Юрій Горовенко.

*) В подібний спосіб висказався през. Масарик у жовтні 1919 р. і перед одним українським політиком, але з тою зміною: „Підкарпатська Русь є в наших руках лише депозит. Коли будете мати самостійну Україну — ми вам Підкарпатську Русь добровільно віддамо". — Ю. Г.

**) Тимчасом так вже і сталося: союз між Советами і Чехами вже заключено, а Закарпатська Україна і Словакія мають дати випочинкові стації для советських літаків у дорозі на Німеччину. — Ю. Г.

†) Але Чехи вивезли вже досі з закарпатської України великі багатства з лісів, копалень і т. д., та удержують там понад 30 тисяч урядовців, з того більше як піп тисячі вчителів.—Ю. Г.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

В ЧОМУ НОВИНА.

Кілька тижнів тому відбулися в місті Зайон, у стейті Ілиной, важні вибори, котрі мали відгук аж в англійських газетах.

Але не тому, що місто взяло собі імя від Сіону, горба в Єрусалимі, котрий став осідком жидівського короля Давида, отже мав таке значіння, як Кремль у Москві, Бельведер у Варшаві, або Версай коло Парижа. Відгукнулися відгомонови вибори аж в Англії через те, що побіджений при виборах кандидат на посадника міста, програвши вибори, не пішов за загальним американським звичаєм та не ґратулював свому побідному противникови побіди. Він не запевняв своїх противників, що вони боролися чесно, й не бажав їм усього добра, але запевняв їх, що без нього вони засуджені на вічний осуд, бо їх опутав чорт, котрий їх зітре на порох і розсіє по всіх кутах світа.

ПО МЕНІ ПОТОПА.

Обірвалося не тільки мешканцям Зайону, але й тим, що мають щастя жити поза ним, бо побитий кандидат сказав, що через його невдачу засуджений цілий світ.

Мовляв, революція незадовго затопить світ. Згинуть двіста міліонів людей. Потечуть ріки крови, 160 миль завдовжки. Кров буде сягати по вудила коней. Лише жменька людей врятується. „І, не дивлячися на це (на таку страшну будучність), люди все ще готові слухати фальшивих пророків, сонливих дурнів, котрі їм кажуть, що світ іде до ліпшого" — говорив кандидат.

Англійці привикли бачити в побитих кандидатів інакший настрій. Злосливість, мстивість, злоба побитого кандидата знайшла відгук аж в Англії.

АНГЛІЙСЬКА ФЛЕҐМА.

Цікаво приглянутися, яке становище займають Англійці до злосливости, мстивости й злоби розгорячкованого політикана. В деяких народів така горячковість викликалаб теж горячковість у слухачів чи читачів.

„Манчестер Ґардіен", згадуючи про промову побитого кандидата, питається: „Алеж нащо він говорить, що кров буде сягати аж по вудила коней, коли всі годяться в тому, що чим далі, то коней буде менше й менше?"

Нагадується відома історична сцена з англійського парляменту, коли підчас великої французької революції дебатовано в ньому над французькою пропозицією заключити союз між Англією й Францією. Ірляндський посол Берк виступав тоді з горячою промовою проти пропозиції французько-англійського союза. „Що значить ця французька пропозиція?" —кричав реторично Берк. „Франція нам простягає одну руку до згоди, але за пазухою в другій руці держить — ось що!" І з тими словами Берк виняв з пазухи ніж та кинув на долівку парлямєнту.

Берк рахував певно на те, що його жест викличе бурю оплесків. Берк розчисляв на це певно, але, будучи Ірляндцем, він не рахувався з англійською психольоґією. Замість почути оплески, він побачив довкола себе тільки здивовані лиця. Перший очуняв англійський премієр Пит, котрий перервав загальну мовчанку словами: „Гарно, що маємо вже ніж, але де вилки?"

ПАН ВІДПЕКАВСЯ СВОГО СЛУГИ.

Нині слова згаданого премієра набрали ще й нового значіння через те, що, як недавно відкрито, ірляндський посол Берк виступав так завзято проти пропозиції французьких революціонерів тому, бо англійський уряд тайно платив Беркови гроші, щоби він поборював французьку революцію.

Отже тут слуга діждався того, що як йому не повелося, його власний пан його відрікся.

Чомуж пан відрікся? Чому Англійців торкнув поступок Берка?

Чи вже тоді в Англійців родилася думка, котру висказав професор Г. Р. Гюз, що бесідництво, котре спирається на грі чувств, котре визискує зовнішні ефекти, котре спирається на обставлення сцени, попередній розголос, на жести, на модуляцію голосу й тим подібні нерозумові штучки, має в культурнім громадянстві таке саме місце, як моральна мерзота?

УМОВИНІ СПОКІЙ НАШОГО СЕЛЯНИНА.

Не в одних тільки Англійців є традиція духового спокою, що проявилася в згаданій вище події. Є вона й у нашого селянства, як це видно з української анекдоти про того вояка, що засів за стіл неproшений, а хотячи застрашити селянина, щоби його щедро гостив, положив на стіл свою шаблюку. Замісць настрашитися, селянин пішов до стайні, приніс до хати ґралі та поставив їх на стіл попри шаблюку.

„А це нащо?" — питається строго вояк.

„А, як є гідний ніж", каже селянин, то „най же будуть гідні вилки".

Карло Чапек.

ТРЕБА ЗНАТИ, ЩО ТО ЖИТТЯ...

— Щож ви можете знати, що то таке життя, ви, жонаті люди! Сидите в повстяних папучах та йдете спати в десятій! І називаєте це життям!

Ровс зітхнув і відповів:

— Добре так вам говорити, пане Смітик! Нежонатий може жити з платні наче князь! Та...

— Та...?

— Та коли хто має на удержанні жінку й цілу купу дітей...

— Ах, платня, теж мені важна річ!

— Що?

— Якжеж я міг би вижити з моєї платні?

— Що-о?

Смітик надув згірдливо губи.

— Платня, — повторив — та, не вистане навіть на пивки!

— Що-о-о?

Всміхнувся гордо.

— Так, так, є льокалі, в яких пікколеи годі дати менше, як десять — корон...

— Десять корон!?

— Так. А музиці треба дати багато більше...

— О-о-о!

— Чоловік кладе сто корон...

— Сто корон?!

— Так, а диригент бере гроші так собі рівнодушно, начеб це було щось найзвичайнішого в світі.

— Ну, так але хіба не є, любий пане Смітик — запротестував Кроль.

Смітик усміхнувся лише іронічно.

— Сто корон музикам — говорив далі недовірчиво Кроль.

— Даруйте, щож тут такого тяжкого, щоб годі зрозуміти?

— Такий музика вдає, нібито дивиться лише в свої ноти. А тимчасом добре дивиться, біля кого сидите, що говорите тай що робите...

— Ну то що?

— Потім робить пальцем такий ось знак, який каже: „Коли помастиш, я мовчатиму". Ось у чому біда, пане Кроль.

— А то тобі раз драби! — озвався Ровс.

— Так. Та сьогодні ніхто з них не міг би з мене витягнути навіть однієї корони, бо за годину мушу заплатити 4,000 корон; я зобовязався словом чести.

— Чотири тисячі! — повторив Ровс із набожним зчудуванням.

— Не хотів би я тепер бути в твоїй шкірі, любий друже,— сказав Кроль.

— Ах, що! — відповів весело Смітик. — Лише так людина жие справжнім життям! Така ніч, як учорашня — це справді життя... Та... навіщо вам маю говорити це?

— Зате довги! — сказав строго Кроль.

— Довги? Ну, то що?

— Ви не повинні робити довгів!

— Чому? — засміявся безжурно Смітик.

— Впадете в тенети лихварів, а потім катастрофа...

— Ах, довги то дрібничка,— засміявся Смітик. — Недавно тому сказав до мене один банкир з Амстердаму — було то того вечора, як я мав рандку з Муляткою. Хлопці! то чудова дівчина.—Отже той банкир сказав мені: „Купіть мексиканські папери! За тиждень заробите на кождій штуці по вісімдесять долярів!" Так — говорив далі з тріюмфом Смітик. — Чоловік мусить мати звязки та впливи, а тоді не вийдеш за печию!

— І ви купили ті вартісні папери? — зацікавився Ровс.

— Так, та це, що я заробив, я вже давно програв при зеленому столику. Схвилювання — це моє життя! І навіть коли одна ніч коштує й тисячу корон, то нічого не шкодить, бо за це я жию та пізнаю життя!

— Заждіть лише, за кілька літ уже відчуєте це! Стануть вам доскулювати нирки або печінка — запримітив злобно Кроль.

— А щож мені на цьому залежить? — відповів Смітик із своєю грішною легкодушністю. — Щоби я лише до того часу пізнав якнайбільше розкошей життя!

* * *

Годину пізніше пан Смітик стоїть у крамниці купця Горака.

— Як звичайно, пане Смітик? — питається Горак ввічливо свого постійного гостя.

Смітик притакує головою.

Потім бере пакетик: чверть фунта швайцарського сира та за двацять сотиків шинки й іде до дому.

Варить чай.

Платочок шинки та шкірку сира дістає чорна кітка „Нігра".

Як уже все зїла, втирає лапкою мордочку й хоче вийти з хати.

— Ти нероббо, — сварить на неї Смітик — хочеться тобі лазити? Останешся в хаті! Дома найліпше!

Піднімає кітку з долівки та кладе собі її на колінах.

Потім наставляє радіо та слухає...

Чує, актор рецитує поезії. Пан Смітик пробує при цьому вдаряти ногою до такту.

А що воно йому не вдається, йому починає бути скучно, з нудьги щипає Нігру за хвіст.

Кітка обертається до нього, вдаряє його лапою по руці, потім зіскакує йому з колін, ховається під ліжко та глипає на нього злобно своїми зеленими очима.

* * *

— А-а-а, — позіхає на другий день в уряді пан Смітик.— Проклятє життя, то вам раз було чудове. Дивіть лише тут — показує товаришам свою руку. — Бачите, як подрапана. То була пристрасна дівчина, Черкеска... Звалася Нігра... Кусала мене, драпала, наче дика кітка... Та що ви знаєте...

Смітик махає з погордою рукою та ще раз каже:

— Так, де ви знаєте, що це життя!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Оживлення українського національного танку школи В. Авраменка.

Вже кілька літ, як по всіх більших і менших містах Америки повстали школи українського національного танку Авраменка. В деяких містах існують гарні клюби танцюристів, а подекуди, задля браку доброго проводу, зорганізовані школи і товариства по короткім часі упадають, танцюристи розходяться і нема з їх науки ніякої користи: ні їм, ні громаді, ні взагалі українській справі.

Досі можна нарахувати звиш 5,000 учнів українського танку в Злучених Державах, а таксамо кілька тисяч у Канаді. Це немала скількість. На це зужито багато енергії і праці зі сторони самих учнів і інструкторів та самого Авраменка. Цеї справи українського національного танку не можна байдужно пропускати, як щось, чим можна тільки побавитися тай кинути. Школа українського національного танку в Америці багато причинилася до українізації нашої тут родженої молоді. Національні танки, це наша найбагатша культура побіч пісні. Вони грають важну ролю в нашому національному житті. Тому їх треба плекати і використати час життя великого балетмайстра Авраменка, який чейже цих танків не забере з собою в могилу, а хоче дати їх нам у такому вигляді повної своєї краси і штуки, якою цей танок є.

Нам треба подбати, щоб товариства і клюби танків Авраменка по містах оживити, а де нема, там їх створити. Це велика поміч у громадах. Такі клюби танцюристів, це велика сила наша для поширення доброго нашого імени. Скільки то ми начиталися вже про виступи груп українських танцюристів і скільки натішилися цими живими ділами нашими, яких ніщо не могло зацікавити і придержати при наших громадах так, як зацікавив їх і придержав цей танок. А скільки то Американці про нас дізналися через цей танок! Чиж не вистарчить пригадати великої вистави в Метрополітен Опері в Ню Йорку, вистави свят Вашинґтона, почавши від міста Вашинґтону аж ген на Захід? І багато менших і більших вистав. А кому завдячити найбільше за наш український удалий день на світовій виставі в Шікаґо, як не цим муравлям, нашим дітям, українським танцюристам? Чи моглиб наші великі лідери говорити перед Американцями й описувати наш нарід та його історію, якби не ці великі концерти танків школи Авраменка?

А чи моглиб ми дістатися до Вашинґтону і там заманіфестувати наше чесне імя і нашу культуру, якби не цей танок?

От і тепер у латинський Великодний Понеділок мала ґрупка діточок наших з Балтімор з Авраменком була у Вашинґтоні і витала паню Рузвелт. Декому здається, що це маловажне. Що там, мовляв, діти собі поскакали, Авраменко подав руку жінці президента, діти покотили писанку нашу... та що це? Це ніщо. Ні! Так не думаймо! Це значить багато для нас. Це наші діти йшли до Вашинґтону і там імя наше голосили! Це справа, що належить до нас, до всеї нашої великої нації і її слави та долі. Це діти йшли, ті діти, що можуть бути колись у Вашинґтоні на становищах держави Америки і можуть для України багато зробити. Це йшли наші конґресмени і сенатори у виді діточок з цвітами та писанками, але прийде час, що підуть вони і як дипломати нашої землі. Та до цього треба їх учити. Треба, щоб вони любили ці вишивки і писанки, любили свій нарід і з ним та для нього жили. От у чім користь з шкіл танку Авраменка.

Відновім їх! Поможім Авраменкови створити сильні кружки і клюби шкіл українських національних танків, а певно на цім не заведемося! Нехай не вмирає наша слава і краса і культура, а розвивається! Нехай ширяться наше імя, хай діти наші повинні нести між Американцями через танок, пісню і культуру нашу: вишивки, писанки і т. і. Того, що може неераз зробити мала дитина танком чи піснею в своїй американській школі для нашого імени, ми не можемо зробити. Ми багато про це маємо фактів. Тут подаю, як гарно пише директорка школи в листі з подякою за український танок. Не йде мені про імя дитини, а про імя України. Ось лист:

Passaic Public School,
May 13, 1935.

Master Al. Musiychuk
and Marie Romanchuk:

We wish to thank you for the very nice dance that you presented at our Music Festival on Thursday. The boys and girls enjoyed seeing the native Ukrainian dance wich you did so gracefully.

Sincerely yours,
Isabel Haggerty, Principal.

Нехай таких листів іде багато до наших дітей, бо це слава нашій нації, це розголос нашої культури і життя. Таких листів і признань ми удостоїмося ще більше, коли буде більше дітей, що будуть гордитися нашою штукою і красою. Тому тимбільше нам треба подбати про школи танків Авраменка. Він тепер взявся їх відживляти. Поможім йому в цьому, чим поможемо собі, своїм громадам і своїй рідній справі.

У нас у Пасейку також колись була велика школа, але не створено великого клюбу, який би далі цю культуру тут ширив. Тому тепер загостив до нас Авраменко з фільмою і відчитом у неділю, дня 5. травня. Вся православна громада на внесення п. Лукияна Михайлака ухвалила мати в себе школу танків.

Здавалося, що це тільки ухвала, та ось на першій лекції, яку перевів сам Авраменко дня 14. травня, було вже 75 учнів школи українського національного танку. Є надія, що при нашій громаді стане школа з 100 танцюристів, які понесуть славу України по Пасейку і кольоніях та пробудять заспаних братів і сестер наших і тих, що чогось бояться признатись до свого рідного імени українського, а ще й досі звуть себе ріжними назвами. Хай живе і розвивається школа українського національного танку на славу України!

о. Степан Мусійчук.

БАЛТІМОР, МД.

Виступи танцюристів.

Дня 11. травня відбувся в Пібоди Міжнародній Вечір на закінчення Народнього Тижня Музики. Виступали на нім ріжні національности, як Росіяни, Поляки, Чехи, а теж виступили й українські танцюристи, які вибилися на перше місце, чаруючи публику виконанням народних українських танків, як теж чудовими костюмами.

Окремий виступ українських танцюристів відбувся в пятницю, 17. травня, в Кадоа Гол. На тім вечорі виступав також балетмайстер В. Авраменко з танком „Гонта". Американська місцева преса віднеслася до цього виступу дуже прихильно, зазначуючи, що українська група в Балтіморі найменша, а на культурному полі вибивається на перше місце.

Народніх танків учить учит Роман Фенчинський. Народньому Домови належиться признання, що рушив справу організування нашої молоді, обєднуючи її покищо біля танкових виступів. Зґаданою виставою займався комітет, до якого входили: Ю. Приймак, Ю. Маньовська й І. Ракочий.

Танцюристи одержали теж ріжні запрошення до дальших виступів у місцевих школах.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

И. Б., Алентавн, Па. — Питаєте, як це може бути, щоб могла людина підготовити концерт (себто співи), не маючи наменшого музичного слуху. А таке виходить із допису про концерт у честь матері в одній з наших громад. Відповідаємо: буває і таке. Але для відповідальної й інтелігентної людини, обовязує в таких справах народня приповідка: Коли ти не гриб — то не лізь у борщ.

Т. Д., Балтімор, Мд. — Про ті виступи вже надіслав допис п. І. Р. враз з витинком, які зістали зужиткowані. А про те, що Ви пишете, краще не подавати до ґазети, а полагодити це по громадянськи в громаді, на вічу чи на скликаних на це нарадах, чи обговорення справи з поодинокими місцевими провідними одиницями. Інакше нічого з того не вийде. Нарікання і лайка не поможуть добрій справі, а ще її загирять.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення мені посмертного по моїм покійнім батьку. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую урядникам і членам тов. Свобода, від. 194 У. Н. Союза за їх поміч і труд.

Розалія Марків.

Два Жиди стоять у звіринці й приглядаються струсови.

— Моріц, чи струс несе яйця?

— Розумієтся, чого таке питаєшся?

— Бо як йому може калькулюватися?! З такої висоти!

ПЛАНЕТИ В НАШІЙ СОНЯШНІЙ СИСТЕМІ.

(Подає Освітнє Бюро).

На питання „скільки є планет у нашій соняшній системі", відповідають коротко так: „коло 50 тисяч".

Професор А. О. Лешнер, голова астрономічного відділу під назвою Берклей при каліфорнійському університеті, нараховує яких 50 тисяч так званих планетоїдів, себто малих планет, котрі можна доглянути тільки найсильнішими далековидами. Пять тисяч зґаданих небесних тіл відкрито від початку останнього століття по нинішній день.

Звичайних планет є девять, а саме: Меркур, Венера, Земля, Марс, Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун та Плютон, а вимінені вони за порядком віддалення від сонця. Планетоїди знаходяться головно між Марсом та Юпітером, а відкрито їх вперше тому, бо віддаль інших планет від сонця кинуло спостереження астрономам про існування іншої головної планети там же. Організовані досліди за часів формування Злучених Держав завелись, але 1. січня 1801 року сицилійський астроном Пеяці спостеріг невідоме рухоме небесне тіло, тепер зване Церес, як першу з великої родини планетоїдів.

Рік 1931 був найуспішнішим роком для відкриття планетоїдів, бо тоді висліджено їх у числі 391. Від 1910 року відкрито їх звиш три тисячі. З того великого числа тільки одна на пять має форму планети, — як обчислено з можливою точністю для устаткування надій на предвиджування майбутнього руху — поясняє проф. Лешнер. Такі планети означується числами, бо надавання назв показалось величкою трудністю.

Планетоїди й комети це мабуть відламки більшого матернього небесного тіла, котре саме було дитиною сонця у вчасній еволюційній добі соняшної системи. Проф. Лешнер виясняє, що малі частини соняшної системи, планетоїди й комети є таксамо важні як великі у зорянім небосклоні для розвязування великанського питання про природу та всесвіт.

ФЛІС.

Як поводиться вашим синам?

— Одному добре. Він якраз дістав пару соток за те, що щось нашкрабав. Він рисівник. А другий книговодець. Також щось нашкрабав у книгах і дістав кілька місяців.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

SCOUTING IN BUFFALO

Boy Scout Troop 60 of the St. Nicholas Ukrainian Greek Catholic Church of Buffalo, N. Y., is starting on its second year of scouting. The troop consists of twenty-four scouts and six officers. At a recent scout convention held in our city, Troop 60 was awarded a Certificate of Merit for having a fine representation among other troops of this city.

Recently the dramatic circle of the troop presented two comedy acts which won considerable acclaim from a large audience. Much praise has been given to the troop by the Buffalo newspapers, for its activeness in the field of scouting. Plans are now in progress to hold a joint meeting with the Boy Scout Troop of The St. Basil Ukrainian Greek Catholic Church of Lancaster, N. Y. The purpose of this meeting is to unite the Ukrainian Boy Scouts in friendship, and to further encourage other Ukrainian boys to be members of a Ukrainian Boy Scout Troop in their vicinity.

WALTER CIOPYK,
Assistant Scoutmaster,
18 Herman Street,
Buffalo, N. Y.

CARTERET CLUB WANTS BOOKINGS

Having won the L. U. C. basketball championship for the second consecutive year, the members of the Ukrainian Social Club of Carteret, N. J. have turned their attention to baseball. The club is sponsoring the team which will be entered in the light senior and senior amateur class. We request any interested managers in arranging games to write to Manager Michael Dobrowski, 52 Jeanette Street, Carteret, N. J.

UKRAINIAN SOCIAL CLUB.

CHESTER JUNIORS END SEASON

The Ukrainian Juniors of Chester ended their basketball season with 13 wins out of 15 starts, beating: Trinity Methodists, champs of the Junior — Y. M. C. A.—Church League, a league for boys 18 years of age, thus topping the Juniors by two years in age; First Baptist, of the same league; A. Z. A., a Jewish team; and others.

The Ukrainians' lineup: catcher — Myron Hlywiak; pitchers — Pat Melnick, Walt Luzak (fast ball artist), and Nick Drulik (who is expected to pitch for the Chester American Legion, one of the best legion teams of Eastern Pennsylvania). These lads also play the infield when not pitching. Other infielders are Stan Steciw, John Fedena, and John Thurstlic. Out in the outfield are Al Lucyk, a southpaw, Johnny Pecnich, a peg that has cut off many a run at the plate, and Flash Gordon, a flyhawk.

Any Ukrainian team of their calibre that wishes to come to Chester can do so by writing to:

AL LUCYK,
Ukrainian Hall,
4th & Ward Sts.
Chester, Pa.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ.

На інвалідів.

На весіллю в громадян Теклі і Павла Гусаків, котрі видавали дочку Марію за п. Миколу Татарина, зібрано $5.40 на інвалідів і вислано їх до краю через Обеднання.

І. П.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу й інвалідів.

По обіді-поминках, які влаштувала пані Ю. Левицька, знаходилися гості з Джерзи Сіти й інших місцевостей. Підчас обіду пані Волошин коротко, але щиро та з глибоким відчуттям згадала про старий край та про потребу помочі для нього. Пані Коблан піддержала добру думку своєї товаришки, а тоді обі попросили присутніх зложити жертви щоби помогти своїм братам у ріднім краю. Збіркою занялись п. Волошин, і п. Дячик.

Жертвували: Е. Волошин $5; Ю. Левицька $2.50; К. Коблан і Киричак по $2; М. Дячик і М. Трусевич по $1.50; М. Костів, І. Поліщук, Отаманюк, І. Косинь, В. Ворона, Т. Баран, Чопик, С. Костів, П. Гузьо і И. Юрків по $1; С. Костирка 50 ц. — Разом зібрано $25 на визвольну боротьбу. Окремо зложила пані Ю. Левицька від себе $5 на інвалідів.

Разом вислано до старого краю через Обеднання $30.

Е. Волошин, М. Дячик.

КЕМПБЕЛ, ОГАЙО.

На Рідну Школу.

Переслано через Обеднання $7, які я зібрав на писанку для рідної Школи.

Дмитро Стецьків.

АЛЕНТАВН, ПА.

На політичних вязнів.

На Шевченківськім Святі зложили на політичних вязнів по $1: И. Буката, о. Д. Сенета, о. В. Клодницький, Олена Загоруйко, М. Загоруйко, М. Мушистий, Д. Вересюк; по 50 цнт.: Н. Смичук, В. Буката, Т. Павлюсь, І. Собчак, Г. Фариняк, В. Пипюк, Н. Антонюк, З. Гуцалюк; по 40 ц.: О. Тейка; по 25 ц.: О. Клапко, К. Поязбаньчук, К. Коченаш, М. Худоба. Дрібними датками $8.70. Разом $21.10. По відтягненню видатків осталося $15, які вислано в призначене місце через Обеднання.

Комітет.

В СУДІ.

Суддя: Отже ви признаєтеся до вини! А чи маєте які викиди з приводу поповнення цього тяжкого злочину?

Обвинувачений: Не маю, пане судде! Мав, що правда, викиди тамтого року, але зійшли по смаруванню мастю.

Скачмен стоїть при вікні. Щось маніпулює при годиннику.

— Регулюєш годинник?

— Ні, я зупинив його, щоб не йшов, бож напроти на вежі маю годинник!

Щира розмова.

— А що ти робила би, моя кохана жіночко, якби я вмер?

— Одуріла би з жалю!

— Вdruге віддалась би?

— Ой ні, на стільки вже я не одуріла би!

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(39)

Ормен дав останні прикази Петови О'Ґрейдови. „Веди людей до водопаду Омвамві та жди там мене! Пішли післанця до Джінджа полудневою дорогою з вісткою до нашої фабрики, як я не вернуся за трицять днів". Як він звернувся до відходу, Бил Вест поправив собі ремінці на своїм наплечнику і рушив за ним.

„Я не хочу, щоби ви йшли зі мною", сказав Ормен до Била. „Ого, так?" — сказав Бил Вест. „А що ви зробите, як я піду?" Потім він додав так, що всі люди чули: „Таж Ронда є там, де ми йдемо". Лице Ормена змякло. „Добре", він сказав. Потім вони вступили на виразний слід арабських їздців та пішли на північ на небезпечну виправу...

Як два чоловіки посувалися зрадливим пралісом, Наомі Медисон і Ронда Тері їхали скоро на північ у середині групи Арабів. Проти здогадів виправи, Араби їхали скоро добре протертою стежкою, не дізнаючи ніяких перешкод. Коні значно випереджували біляих пішоходів.

„Думаєш, що вони нас убють?" — спиталася Наомі Ронди пошепки. „Ні, вони не вели би нас так далеко, щоб нас убити", відповіла товаришка глухо. „Але вони нам ґотові зробити ще щось гірше. Зачуваю, що вони продають дівчата до гаремів африканських султанів".